

SIGURNOST PODATAKA

Pristupačni edukativni materijali za sve

U skladu s Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom (UNCRPD) i Odlukom Vijeća 2010/48/EZ

Pristupačnost

Prava

Zaštita

Zašto je sigurnost podataka važna?

Što su osobni podaci?

- Vaše ime i prezime
- Adresa stanovanja
- Broj telefona i e-mail
- Zdravstveni podaci
- Financijske informacije
- Podaci o invaliditetu

Zašto ih treba zaštititi?

- Sprječavanje krađe identiteta
- Zaštita privatnosti
- Sprječavanje diskriminacije
- Osobna sigurnost
- Pravna zaštita

Vaša prava na zaštitu podataka

Pravo pristupa

Možete tražiti uvid u sve osobne podatke koje organizacija o vama čuva

Pravo na ispravak

Možete zatražiti ispravak netočnih ili nepotpunih podataka

Pravo na brisanje

U određenim slučajevima možete tražiti brisanje vaših podataka

Pravo na prigovor

Imate pravo prigovoriti obradi vaših podataka u određenim situacijama

Pravo na ograničenje

Možete zatražiti privremeno zaustavljanje obrade vaših podataka

Pravo na prenosivost

Možete primiti podatke u čitljivom formatu i prenijeti ih drugoj organizaciji

Pravni okvir: UNCRPD i Odluka 2010/48/EZ

Konvencija UN-a (UNCRPD)

- Usvojena 2006., na snazi od 2008.
- Osigurava jednaka prava osobama s invaliditetom
- Čl. 22: Zaštita privatnosti i osobnih podataka
- Čl. 9: Pristupačnost – uključujući digitalne usluge
- Čl. 21: Sloboda izražavanja i pristup informacijama

Odluka Vijeća 2010/48/EZ

- EU ratificirala UNCRPD 2010. godine
- Obvezuje sve institucije i države EU
- Uključuje nadležnost EU za digitalnu pristupačnost
- Direktiva (EU) 2016/2102 o pristupačnosti web stranica
- Europski akt o pristupačnosti (2025.)

Pazi na prijelavare i krađu podataka!

1

Hitnost: poruke koje tvrde da je potrebno odmah djelovati

2

Neočekivani zahtjevi za osobnim podacima ili lozinkama

3

Sumnjivu e-mail adresu pošiljatelja (npr. banka.hr@gmail.com)

4

Loš pravopis i neobičan jezik u poruci

5

Veze (linkovi) koji vode na nepoznate web stranice

6

Obećanja nagrade, lutrije ili nasljedstva

Sufinancira
Europska unija

Nikada ne šalžite lozinke ni osobne podatke putem e-maila, SMS-a ili telefona!

✓ Praktični savjeti za zaštitu podataka

Jaka lozinka

Koristite duže lozinke s kombinacijom slova, brojeva i znakova. Koristite upravitelja lozinkama.

Dvofaktorska zaštita

Uključite potvrdu identiteta u dva koraka za e-mail, banku i društvene mreže.

Ažurirajte softver

Redovito ažurirajte operativni sustav i aplikacije jer ažuriranja zatvaraju sigurnosne propuste.

Provjerite dopuštenja

Pregledajte koja dopuštenja tražite aplikacije (kamera, mikrofonski kontakti) i uskratite nepotrebna.

Dijelite pažljivo

Na internetu dijelite samo neophodne podatke. Pročitajte uvjete korištenja usluge.

Sigurna mreža

Izbjegavajte javni Wi-Fi za bankarstvo. Koristite VPN ako trebate pristupiti osjetljivim podacima.

Pristupačne tehnologije za sigurniji digitalni život

Čitači zaslona

- NVDA (besplatan, Windows)
- JAWS (Windows)
- VoiceOver (Apple)
- TalkBack (Android)

Uvećanje zaslona

- ZoomText (Windows)
- Magnifier (ugrađen)
- Povećanje u iOS/Android
- Visoki kontrast

Glazovna kontrola

- Dragon NaturallySpeaking
- Voice Access (Android)
- Voice Control (Apple)
- Windows govorni unos

Laka komunikacija

- Komuniko (AAC aplikacija)
- Grid 3
- Symbolstix
- Boardmaker online

Kome se obratiti za pomoć i zaštitu?

Agencija za zaštitu osobnih podataka (AZOP)

 +385 (01) 4609-000

 www.azop.hr

 azop@azop.hr

Besplatna pritužba zbog povrede podataka

Pravobranitelj za osobe s invaliditetom

 +385 (01) 2407-540

 www.posi.hr

 ured@posi.hr

Zaštita prava osoba s invaliditetom

Policija – kibernetički kriminal

 192 (hitna linija)

 www.mup.gov.hr

 kiberkriminalitet@mup.hr

Prijavite krađu identiteta

Sufinancira
Europska unija

Svi kontakti nude pristupačnu komunikaciju: BSJ tumačenje, tekst putem telefona i informacije u laganom čitanju

Ovi materijali su dizajnirani uz načela pristupačnosti

Visoki kontrast

Sve boje zadovoljavaju WCAG 2.1 AA standard (omjer kontrasta min. 4.5:1) za lakše čitanje

Veličina fonta

Minimalni font 11pt u prezentaciji, 14pt preporučeno za tisk. Tekst se može povećati bez gubitka sadržaja

Alt-tekst za slike

Sve slike i ikone sadrže opisni alternativni tekst za korisnike čitača zaslona

Logična struktura

Sadržaj je organiziran logičnim redoslijedom za navigaciju tipkovnicom i pomoćnim tehnologijama

Lagano čitanje

Dostupna verzija u formatu laganog čitanja (Easy Read) prilagođena za osobe s intelektualnim teškoćama

Višestruki formati

Materijal dostupan: PDF, Word (docx), HTML, audio verzija i u znakovnom jeziku (BSJ)

Provjeri što si naučio/naučila!

1. Što su osobni podaci?

Sve informacije koje mogu identificirati tebe kao osobu

2. Što nikad ne smiješ slati e-mailom?

Lozinke i PIN brojeve!

3. Kako prepoznaješ phishing poruku?

Hitnost, neobičan pošiljatelj, zahtjev za podacima

4. Koje je tvoje pravo prema GDPR-u?

Pristup, ispravak, brisanje, prigovor i više